

Creusot, der sysselsætter 9000 Arbejdere. Her blev i det nævnte Aar en Strejke bilagt ved Voldgiftsdom under Medvirkning af den daværende Ministerpræsident Waldeck-Rousseau, og i Dommen forlangtes bl. a. Oprettelse af en permanent Repræsentation for Værkets Arbejdere. Denne Arbejderrepræsentation siges at have fungeret særdeles tilfredsstillende, hvad der har givet Anledning til, at Kravet om obligatorisk Indførelse af lignende Udvalg ved alle Fabrikker med over 50 Arbejdere er blevet optaget i det af den tidligere Handelsminister Millerand udarbejdede Lovforslag angaaende Bilæggelse af Arbejdskonflikter. Dette Forslag er endnu ikke gennemført, men Eksemplet fra Le Creusot har fundet talrige Efterligninger ad Frivillighedens Vej.

I Almindelighed er den Beføjelse, man har tillagt Arbejderudvalgene, naturligvis ret begrænset; de er mæglende, tildels raadgivende Institutioner, men absolut Beslutningsmyndighed have de kun hist og her paa specielle Omraader. En enkelt interessant Undtagelse danner dog Arbejderudvalget ved Firmaet Freeses store Persiennefabrik i Berlin, idet dette Udvalg har Ret til uden Arbejdsherrens Tilslutning at forandre Fabrikkens Arbejdsreglement. Her er der altsaa undtagelsesvis Tale om et virkeligt »konstitutionelt System« indenfor Fabrikledelsen.

II.

Arbejdslønnens Stigning i England siden 1850.

Det omfattende og indviklede Spørgsmaal om den reelle Betydning af Arbejdslønnens Stigning i nyere Tid har George H. Wood for Englands Vedkommende søgt at løse gennem en Række Beregninger, hvis Resultater han har offentliggjort i Marts-Hæftet af »Journal of the Royal Statistical Society«.

Forfatteren har haft til sin Raadighed et righoldigt Materiale, der i Tidens Løb er tilvejebragt ad officiel og

privat Vej, til Bestemmelse af den nominelle Arbejds løn i de enkelte Fag og til forskellige Tidspunkter fra 1850 og indtil Nutiden. Paa Grundlag heraf bygger han videre, idet han tager i Betragtning ¹⁾ det Fradrag, der maa gøres for arbejdsledig Tid og ²⁾ Forandringerne i Pengenes Købeevne. Ved Beregningen af Stigningen i Løn-niveauet for den samlede Arbejderbefolkning tager Forfatteren yderligere Hensyn til ³⁾ Forandringerne i den hele Arbejderstyrkes Sammensætning efter Fag.

Hovedresultaterne af Undersøgelsen har Forf. fremstillet i nogle Oversigter, hvor han gaar ud fra en ugentlig Arbejds løn af 20 sh. i Aaret 1850. Han spørger da først: hvor stor var den nominelle Løn for det samme Arbejde i den følgende Tid? Svaret er, at der f. Eks. i Begyndelsen af Halvfjerdsene tjentes 26,8 sh. ugentlig for hver 20 sh. i 1850, i Begyndelsen af Halvfemserne 28,0 sh. og i Aarene 1900—02 30,0 sh. Dette er imidlertid Gennemsnitstal, beregnede under den tænkte Forudsætning, at Talforholdet mellem lavt lønnede og højt lønnede engelske Arbejdere var det samme i hele Perioden som i 1850, men da de vellønnede Fag (f. Eks. Maskin- og Skibsbygningsfagene, Bogtrykkerfaget osv.) i Tidens Løb ere voksede forholdsvis stærkere end Landarbejderfaget og andre Arbejdergrupper med mere beskedne Indtægter, bliver Resultatet for Arbejderklassen som Helhed en større Stigning i den nominelle Løn end foran angivet; hvis man gaar ud fra 20 sh. i 1850, faar man i Begyndelsen af Halvfjerdsene 29,0 sh. i Stedet for 26,8, i Begyndelsen af Halvfemserne 32,4 i Stedet for 28,0 og i Aarene 1900—02 35,6 i Stedet for 30,0.

Det Fradrag, der maa gøres for arbejdsledig Tid, varierer naturligvis stærkt fra den ene Periode til den anden (i Begyndelsen af Halvfjerdsene 1,9 $\frac{0}{0}$, i Begyndelsen af Halvfemserne 5,3 $\frac{0}{0}$, i 1900—02 3,7 $\frac{0}{0}$).

Hvad Leveomkostningerne angaar, behandler Forf. Huslejen og de øvrige Fornødenheder hver for sig. Huslejen har været stigende i hele Tidsrummet, fra 4 sh. ugentlig i 1850 til 4,6 — 5,1 — 5,3 henholdsvis for de

før nævnte Tidspunkter. De øvrige Leveomkostninger have derimod gennemgaaende været stigende i den første Del af Perioden og faldende i den sidste Del, saaledes at det, man i 1850 betalte med 16 sh., i Begyndelsen af Halvfjerdsene kostede 18,7 sh., men i Begyndelsen af Halvfemserne kun 14,4 sh.

Idet der nu tages Hensyn til alle disse Momenter, finder Forfatteren følgende Tal som Udtryk for Forandringerne i den reelle Arbejdsfortjeneste for den engelske Arbejderbefolkning som Helhed (Fortjenesten i 1850 ved fuldt Arbejde, altsaa uden Hensyn til Arbejdsløshed, er sat lig 100):

Aar 1850.....	96
Aarene 1850—54 gennemsnitlig.....	97
— 1855—59 —.....	92
— 1860—64 —.....	100
— 1865—69 —.....	108
— 1870—74 —.....	122
— 1875—79 —.....	127
— 1880—84 —.....	131
— 1885—89 —.....	145
— 1890—94 —.....	157
— 1895—99 —.....	169
— 1900—02 —.....	174

Fremgangen i de engelske Arbejders økonomiske Kaar i de sidste halvtredsindstyve Aar skulde herefter udgøre omtrent 80 $\frac{0}{100}$. Heraf hidrører imidlertid de 30 $\frac{0}{100}$ fra den omtalte Forskydning i Talforholdet mellem vel-lønnede og lavt lønnede Fag, medens de 50 $\frac{0}{100}$ dels skyldes Stigning i den nominelle Løn, dels Forøgelse af Pengenes Købeevne.

III.

Tyske Blades Annonce-Indtægt.

Forarbejderne til den nye tyske Rigs-Finansreform have bragt mange interessante Oplysninger for Dagen, Oplysninger som — selv om de paagældende Forslag